

Kindcentrum De Paperclip zet in op leesplezier

Binnen kindcentrum De Paperclip in Heerhugowaard begint leesplezier al vanaf 2,5 jaar. School en peuterspeelzaal zetten daar beide op in. 'Veel kleuters die in groep 1 binnenkomen weten al dat boeken leuk zijn.'

Tekst: Bea Ros
Foto's: Jørgen Koopmanschap

Wie kindcentrum De Paperclip binnenloopt, hoeft niet lang te zoeken naar boeken. Aan de muur hangen posters met boekentips en in de gangen rijgen de boekenkasten zich aaneen. De kinderen en ouders lopen er dagelijks langs en weten: lezen en boeken zijn hier de normaalste zaak van de wereld. Schooldirecteur Barbara Koster brengt het belang van lezen altijd onder de aandacht als ouders hun kind komen aanmelden. 'Ik vertel dat we meedoen met de Bibliotheek *op school* en stimuleer ze om lid te worden van de openbare bibliotheek.' Jeanet Doodeman van Bibliotheek Kennemerwaard vult aan: 'Collega's elders in het land maken soms per school alle leerlingen in één keer lid, maar wij willen dat ouders bewust kiezen voor het lidmaatschap. We hebben er niets aan dat er veel kinderen ingeschreven staan die nooit komen.'

Smullen van een boek

De Paperclip doet sinds 2011 mee aan de Bibliotheek *op school* en Koster is er elke dag weer blij mee. 'De leesconsulent verrijkt ons onderwijs.' De eerste jaren lag de nadruk op leesplezier en leesmotivatie, daarna kwam mediawijsheid erbij en nu is het nog breder: kijken naar talenten van kinderen en hen helpen het beste uit zichzelf te halen. Zo deed groep 8 vorig jaar mee aan het Kinderrechtenfilmfestival en sleepte de school twee awards in de wacht. 'De leesconsulent geeft ons team een boost en prikkelt ons om nieuwe dingen uit te proberen', vertelt Koster.

'En als je ziet dat kinderen taalvaardiger worden en zich ontwikkelen, dan heb je je doel bereikt.' Dat is juist voor hun leerlingpopulatie belangrijk. Veel kinderen krijgen van huis uit weinig taalbagage mee. Op school is veel aandacht voor vrij lezen. Kinderen kiezen een boek uit in de schoolbibliotheek om lekker in de klas te lezen. De boeken moeten in principe op school blijven, maar in sommige gevallen knippen de leerkrachten een oogje dicht. 'Als je ziet dat een kind smult van een verhaal en thuis weinig leesmateriaal heeft, zeggen we: "neem je boek maar lekker mee en breng het na de vakantie maar weer terug". Het risico dat we een boek niet terug krijgen nemen we voor lief. Dat gebeurt trouwens zelden, want de kinderen voelen zich vereerd dat ze een boek mee naar huis mogen nemen.'

'Lezen en boeken zijn hier de normaalste zaak van de wereld'

Grenzen

In de speciale kleuterbieb op de eerste verdieping worden boeken wel uitgeleend en kunnen kinderen ze mee naar huis nemen. Zo maakt de school voorlezen thuis laagdrempeliger. Nu de peuterspeelzaal meedoet met BoekStart in de kinderopvang wilde de bibliotheek de peuter- en kleutercollectie samenvoegen. Immers, voorlijke peuters kunnen zo

verder reiken en taalzwakkere kleuters kunnen nog peuterboekjes bekijken. 'Maar toen merkten we dat de peuters geen boeken kwamen lenen, omdat ze niet met een pedagogisch medewerker van de groep af konden', vertelt Doodeman. 'Daarom geven we de boekjes nu mee in de peutergroep, zonder officieel uitleen- en registratiesysteem.'

Dat ouders en kinderen met boeken in aanraking komen, is belangrijker dan zo'n systeem, vinden Doodeman en Koster. Dankzij de lange samenwerking is er vertrouwen om het informeel te regelen. Dat geldt ook voor de medewerkers van de school en peuterspeelzaal, die delen al zes jaar een gebouw. Soms loop je tegen regels van GGD en inspectie aan, vertelt Koster. Zo mag een peuter officieel niet zomaar een kleuterklas instappen. Op de Paperclip doen ze dat wel. 'Je moet over die grenzen heen durven kijken. Als een peuter eraan toe is om aan te haken bij een voorleesmoment in de kleuterklas, dan moet je dat gewoon doen.' Doodeman vult aan: 'De kernvraag is: wat heeft een kind nodig? Dat is de gedachte van waaruit we werken, niet vanuit regels en systemen.'

Voorbeeldgedrag

Doodeman zou het liefst per kindcentrum één leesconsulent inzetten, om zo de doorlopende lijn van 0 tot 12 jaar te realiseren. 'Maar dat bleek in de praktijk moeilijk. Er is een groot verschil in werkwijze en kennis tussen pedagogisch medewerkers en

leerkrachten. Bovendien bestaat de samenwerking binnen een kindcentrum soms alleen op papier.' Dat laatste is op De Paperclip niet het geval, maar desondanks werken er twee leesconsulenten. Dat heeft ook te maken met een verschillende beginsituatie. De leerkrachten zijn al gepakt en gemazeld in leesbevorderende activiteiten en interactief voorlezen, de pedagogisch medewerkers beginnen er net aan te ruiken. Ze kijken de kunst af van de voorleesconsulent die voordoet hoe je interactief voorleest en hoe je de aandacht van kinderen kunt vasthouden.

'Samenwerken met de bibliotheek verrijkt ons onderwijs'

Als omgaan met boeken en voorlezen binnen de opvang routine wordt, kan de doorlopende leeslijn steeds meer gestalte krijgen. 'Leerkrachten van kleutergroepen zeggen: "ik krijg steeds meer kindjes binnen die al weten dat er boeken bestaan, dat boeken leuk zijn en die bij wijze van spreken zelf al een boek pakken en vragen of ik wil voorlezen"', vertelt Doodeman. 'Het plezier, die basis, is al gelegd.' Koster vult aan: 'En die lijn zetten we door in de kleutergroep met de kleuterbibliotheek en later in de midden- en bovenbouw. Zo geef je ouders en kinderen mee dat lezen leuk en belangrijk is.'

